

Opinia Komitetu Regionów „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji: konkurencyjność i zrównoważony rozwój na pierwszym planie”

(2012/C 9/07)

KOMITET REGIONÓW

- **Podkreśla**, że sukces nowej europejskiej polityki przemysłowej zależy od skutecznej polityki w dziedzinach takich jak gospodarcze ramowe warunki i zarządzanie gospodarcze, konkurencyjność, inwestycje i struktura sektora finansowego, innowacje i badania, energia i zasoby, agenda cyfrowa, nowe umiejętności i zatrudnienie itp.
- **Podkreśla**, że w procesie przekształcania przemysłu europejskiego należy pozwolić przedsiębiorstwom na większą elastyczność realizowanych strategii zatrudnienia w zamian za odpowiednią ochronę zapewniającą zabezpieczenie dochodów pracowników potencjalnie zagrożonych sektorów. Należy też umożliwiać przenoszenie lub przekwalifikowanie pracowników oraz dostarczać wsparcia dla samozatrudnienia. Uczenie się przez całe życie ma decydujące znaczenie dla zapewnienia wysokiego poziomu zdolności pracowników do zatrudnienia i zminimalizowania czasu pozostawania bez pracy, umożliwiając przedsiębiorstwom korzystanie z nowych zasobów kwalifikacji i szybkie dostosowanie do gwałtownych zmian na rynku. Władze lokalne i regionalne mają do odegrania ważną rolę w zakresie koordynowania tych działań. Należy ponadto zwiększyć wykorzystanie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji.
- **Wzywa** do zwiększenia roli samorządów lokalnych i regionalnych UE w zakresie projektowania i wdrażania strategii „Europa 2020” oraz dążenia do osiągnięcia celów nakreślonych w komunikacie. Podkreśla kluczową rolę samorządów lokalnych i regionalnych Unii Europejskiej w pobudzaniu polityki przemysłowej i rozwoju gospodarczego dzięki działaniom lokalnym oraz znajomości lokalnej struktury przemysłowej i problemów, z jakimi borykają się przedsiębiorcy.
- **Zachęca** państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do tworzenia paktów terytorialnych na szczeblu krajowym w celu wspólnego określania i wdrażania krajowych programów reform oraz wspólnej oceny postępów, tak aby koordynować i koncentrować działania i programy polityczne na celach strategii „Europa 2020”, co bez wątplenia przyczyni się decydująco do jej realizacji.

Sprawozdawca	Patxi LOPEZ (ES/PSE), premier rządu baskijskiego
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji: Konkurencyjność i zrównoważony rozwój na pierwszym planie” COM(2010) 614 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. **Z zadowoleniem przyjmuje** zobowiązanie Komisji Europejskiej do budowania silnego i konkurencyjnego przemysłu europejskiego zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju w ramach naprawy gospodarczej, o której mowa w komunikacie „Zintegrowana polityka przemysłowa w erze globalizacji: Konkurencyjność i zrównoważony rozwój na pierwszym planie”⁽¹⁾, opisującym jedną z siedmiu inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”.

2. **Podkreśla**, że sukces nowej europejskiej polityki przemysłowej zależy od skutecznej polityki w dziedzinach takich jak gospodarcze ramowe warunki i zarządzanie gospodarcze, konkurencyjność, inwestycje i struktura sektora finansowego, innowacje i badania, energia i zasoby, agenda cyfrowa, nowe umiejętności i zatrudnienie itp.

3. **Wzywa** w związku z tym do większej integracji i koordynacji inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”.

4. **Wyraża ubolewanie**, że tych siedem inicjatyw przewodnich zaproponowano bez uwzględnienia ich wpływu na budżet i potrzeb związanych z ich realizacją.

5. **Zwraca uwagę** na znaczenie wykorzystania wartości dodanej działań na szczeblu europejskim w celu stawieniu czoła wyzwaniom globalnym i realizacji celów strategii „Europa 2020” z połączeniem wysiłków i synergii w ramach skoordynowanego podejścia politycznego.

6. **Wskazuje**, że zachodzące na świecie zmiany strukturalne uwydatniają istnienie problemów i wyzwań globalnych, które szybko się rozprzestrzeniają i wpływają na państwa, jak również na władze lokalne i regionalne. Z uwagi na coraz większe otwarcie i współzależność istnieje konieczność zastosowania wybiegających w przyszłość instrumentów strategicznych i technologicznych w celu zapewnienia szybkiego i skoordynowanego reagowania.

7. **Przypomina**, że nowe wskaźniki konkurencyjności poddały w wątpliwość rolę gospodarki UE na świecie i że konieczny jest silny impuls dla strategii „Europa 2020”, aby gospodarka UE odzyskała swoją pozycję, a przemysł odgrywał kluczową rolę jako jej siła napędowa.

8. **Popiera** koncepcję zintegrowanego rozwoju zrównoważonego obejmującą w sposób wyważony zmienne gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Ochrona i odnowa środowiska naturalnego, energia, skuteczne zarządzanie zasobami, jak również potrzeby społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa i opieką nad osobami niesamodzielnymi, stanowią istotne obszary wzmoczenia działań gospodarczych. Pobudzenie przemysłu konkurencyjnego w skali światowej musi być zgodne z rozwojem gospodarczym, społecznym i ochroną środowiska naturalnego.

9. **Wzywa** Komisję Europejską do zwrócenia większej uwagi na istnienie różnic w poziomie rozwoju oraz do położenia nacisku na korygowanie nierówności, nadal istniejących w obrębie UE, w którym to zakresie polityka przemysłowa stanowi jedno z potencjalnych narzędzi. Stanowiska poszczególnych państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych w odniesieniu do pięciu celów zawartych w strategii „Europa 2020” znacznie się różnią, jako że kryzys dotyka je w różnym stopniu.

10. **Podkreśla**, że w procesie przekształcania przemysłu europejskiego należy pozwolić przedsiębiorstwom na większą elastyczność realizowanych strategii zatrudnienia w zamian za odpowiednią ochronę zapewniającą zabezpieczenie dochodów pracowników potencjalnie zagrożonych sektorów. Należy też umożliwiać przenoszenie lub przekwalifikowanie pracowników oraz dostarczać wsparcia dla samozatrudnienia. Uczenie się przez całe życie ma decydujące znaczenie dla zapewnienia wysokiego poziomu zdolności pracowników do zatrudnienia i zminimalizowania czasu pozostawania bez pracy, umożliwiając przedsiębiorstwom korzystanie z nowych zasobów kwalifikacji i szybkie dostosowanie do gwałtownych zmian na rynku. Władze lokalne i regionalne mają do odegrania ważną rolę w zakresie koordynowania tych działań. Należy ponadto zwiększyć wykorzystanie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji.

11. **Wzywa** do zwiększenia roli samorządów lokalnych i regionalnych UE w zakresie projektowania i wdrażania strategii „Europa 2020” oraz dążenia do osiągnięcia celów nakreślonych w komunikacie. Niektóre samorzady lokalne i regionalne mają rozległe kompetencje i duże doświadczenie w zakresie rozwoju gospodarczego i polityki przemysłowej, a także innych strategii bezpośrednio związanych z konkurencyjnością. Ze względu na ich bezpośrednie relacje z decydentami oraz podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą samorzady te są w stanie efektywniej zarządzać polityką publiczną.

⁽¹⁾ COM(2010) 614 wersja ostateczna.

12. **Popiera** w związku z tym zawieranie paktów terytorialnych między regionami i państwami członkowskimi w celu przyjęcia zobowiązań na rzecz realizacji celów strategii „Europa 2020”. Koordynacja celów, wspólnych strategii i finansowania w dziedzinie polityki przemysłowej miałyby pozytywny wpływ na osiągnięcie większego wzrostu gospodarczego.

13. **Uznaje** rolę lokalnych ośrodków promocji gospodarczej⁽²⁾ związanych z regionami i miastami jako podmiotów stymulujących przemysł. Ich działalność ma zasadnicze znaczenie dla większego zaangażowania przedsiębiorstw, partnerów społecznych oraz obywateli w politykę przemysłową UE.

14. **Wzywa** Komisję Europejską do opracowania konkretnego harmonogramu dla każdego z priorytetów ustanowionych w komunikacie, aby ułatwić kontrolę wdrażania nowej polityki przemysłowej.

15. **Proponuje**, by Komisja Europejska, we współpracy z Komitetem Regionów, przeprowadzała okresową kontrolę i ocenę postępów w realizacji polityki przemysłowej w celu tworzenia synergii i współdzielenia zasobów przeznaczonych do realizacji tego samego celu oraz **wzywa** w tym kontekście do opracowania miar jakościowych i ilościowych rozwoju polityki przemysłowej, z uwzględnieniem takich aspektów jak tworzenie miejsc pracy, konkurencyjność, rozwój zrównoważony oraz innowacyjność.

Europejski przemysł w obliczu nowych wyzwań związanych z konkurencją. Nowy scenariusz gospodarczy oznaczający zmiany strukturalne

16. **Z zadowoleniem przyjmuje** kluczową rolę, jaką w inicjatywie Komisji Europejskiej przyznano przemysłowi w nowym modelu europejskiego wzrostu gospodarczego, jako że jest to kluczowy sektor gospodarki o dużych możliwościach stymulowania pozostałych obszarów działalności gospodarczej.

17. **Przyznaje**, że samo pojęcie przemysłu zmieniło się i weszło w fazę gospodarczą, w której na znaczeniu zyskał „przemysł rozproszony” czy nowy przemysł, który wymaga w coraz większym stopniu usług o dużej wartości dodanej.

18. **Wskazuje**, że polityka przemysłowa, wychodząc poza ukierunkowanie sektorowe, powinna przekształcić się w politykę konkurencyjności, aby przyjąć szersze podejście polegające na aktywnym wspieraniu przedsiębiorstw, co jest konieczne w nowym kontekście przemian w przemyśle.

19. **Podkreśla**, że UE powinna inwestować w obszary o największym potencjale społeczno-gospodarczym i wzywa do większego ukierunkowania między innymi na inteligentny rozwój gospodarki opartej na wiedzy w UE, a także na inwestycje strategiczne w badania i rozwój, kształcenie nastawione na nauki ścisłe i technologie lub innowacje niemające charakteru technologicznego.

⁽²⁾ Lokalne ośrodki promocji gospodarczej: agencje rozwoju regionalnego, agencje rozwoju lokalnego, instytuty technologiczne i badawcze, ośrodki szkoleniowe, uniwersytety, biura zatrudnienia.

20. **Zauważa**, że przemysł UE jest w dużym stopniu zależny od surowców i zasobów energetycznych, które stają się coraz kosztowniejsze i trudne do pozyskania, a także podlegają międzynarodowej koniunkturze politycznej.

21. **Podkreśla ponownie**, że jednym z głównych celów powinno być oddzielenie wzrostu gospodarczego od większego zużycia zasobów.

22. **Uważa** w związku z tym, że rozwój bardziej efektywnych procesów zarządzania tymi zasobami, stosowanie zamienników surowców, jak również postęp w zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii powinny być traktowane jako strategiczne wyzwania dla polityki przemysłowej UE.

23. **Przypomina**, że czynniki demograficzne będą powiązane z nowymi modelami konsumpcji. Starzenie się społeczeństwa w krajach rozwiniętych stworzy zapotrzebowanie na nowe usługi społeczne, ale będzie też źródłem nowych możliwości dla przemysłu i usług. Kolejnym potencjalnym źródłem nowych możliwości w zakresie rozwoju i innowacji będzie rozwój klasy średniej w gospodarkach wschodzących.

24. **Uznaje** rolę gospodarek wschodzących na nowo kształtującej się obecnie mapie geoeconomicznej. Gospodarki wschodzące zyskują znaczenie jako atrakcyjne rynki charakteryzujące się silnym wzrostem, ale także jako nowe źródła inwestycji bezpośrednich oraz rosnącego popytu na technologie i badania i rozwój.

25. **Zgadza się** w związku z tym co do pilnej potrzeby reform strukturalnych w obliczu radykalnych zmian mających wpływ na warunki prowadzenia działalności gospodarczej i wiążących się z przyjęciem nowego globalnego paradygmatu konkurencyjności, w którym decydujące znaczenie obok gospodarek wschodzących uzyskują technologie i umiejętności związane z TIK oraz przejście na gospodarkę niskoemisyjną.

26. **Wzywa** do likwidacji przeszkód ograniczających rozwój przedsiębiorczości oraz do poszukiwania rozwiązań i wzorów współpracy i partnerstwa pomiędzy przedsiębiorstwami. Nie można reagować na wyzwania związane z globalizacją, innowacjami czy zrównoważonym rozwojem w izolacji lub oderwaniu od reszty.

27. **Podkreśla**, że należy umożliwiać przedsiębiorstwom uzyskanie wielkości pozwalającej im na skuteczną działalność w danej niszy. W ten sposób w UE powstaną międzynarodowe MŚP działające w niszach. Specjalizacja jest w istocie jednym z aspektów strategicznych określających konkurencyjność przedsiębiorstw, które koniecznie powinny rozwijać bardziej wyrafinowane produkty i usługi oraz być ukierunkowane na bardziej konkretne segmenty rynku o większej wartości dodanej.

28. **Wskazuje** na konieczność kształcenia i rozwijania umiejętności, tworzenia korzystnych i atrakcyjnych warunków pracy w przemyśle opartym na wiedzy, w obliczu problemów z obsadzeniem miejsc pracy w dziedzinach strategicznych dla przyszłości, takich jak badania i nauka, inżynieria, zdrowie czy matematyka. Należy także stale aktualizować kompetencje, umiejętności i wiedzę pracowników oraz nastawić się na wymogi nowych sektorów i technologii. Byłoby to nie tylko korzystne dla przemysłu, ale także pomogłoby pracownikom, którzy stracili pracę, w szybkim dostosowaniu się do nowych sektorów i technologii.

29. Ponadto **wskazuje** na znaczenie przyspieszenia postępu w zakresie wszechstronności i interdyscyplinarności, z naciskiem na podejście oparte na umiejętnościach indywidualnych, takich jak praca zespołowa czy gotowość do zmian, aby osiągnąć lepsze dostosowanie do potrzeb sektora przemysłowego.

30. **Uważa za konieczne**, by nasz przemysł rozwinął „odruch globalizacyjny”, dostosowując się do nowej sytuacji w dziedzinie konkurencji, która już obecnie ma charakter międzynarodowy i z natury jest zmienna. Globalizacja przyczyniła się do zwiększenia konkurencji poprzez otwarcie rynków dla nowych podmiotów, które korzystają z nowych możliwości w zakresie mobilności i pozyskiwania informacji.

31. **Wskazuje**, że internacjonalizacja jest wspólnym wyzwaniem całego społeczeństwa, a nie tylko przedsiębiorstw. Aby przedsiębiorstwa europejskie zdecydowanie opowiedziały się za umiędzynarodowieniem i były konkurencyjne na poziomie międzynarodowym, konieczne jest także, by obywatele, uczelnie, ośrodki kształcenia i system naukowo-technologiczny włączyły w swoją strategię kulturę i wymiar międzynarodowy.

32. **Podkreśla**, że doszło do rozdrobnienia łańcucha wartości, co uwydatnia znaczenie korzyści danej lokalizacji, którymi dysponuje każde terytorium, jeżeli chodzi o różne zadania związane z produkcją danego towaru lub świadczeniem określonej usługi.

33. **Opowiada się** za poprawą dostępu do kredytów, popiera utworzenie Forum Finansowania MŚP i podkreśla dodatkowo znaczenie spełniania przez banki i instytucje finansowe ich funkcji jako pośredników w sposób odpowiedzialny i przejrzysty, aby gwarantować większe powiązanie między gospodarką finansową a gospodarką realną.

34. **Zwraca się** więc o poprawę funkcjonowania rynków finansowych poprzez skuteczne stosowanie środków i przepisów, a także o kontynuację prac rozpoczętych w UE i mających na celu odpowiednią regulację rynków finansowych w zakresie zwalczania spekulacji oraz zmniejszenia niestabilności systemów bankowych, tak aby umożliwić zarządzanie ryzykiem systemowym, dzięki zapewnieniu większej równowagi i stabilności oraz większego zaufania w kontekście zdrowej przedsiębiorczości.

35. **Popiera** zacieśnianie współpracy między Europejskim Bankiem Inwestycyjnym a instytucjami lokalnymi i regionalnymi Unii Europejskiej w celu zwiększenia wsparcia inwestycji w badania i rozwój oraz innowacji na szczeblu lokalnym i regionalnym.

W kierunku inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Ambitna polityka przemysłowa na rzecz przyszłego przywództwa gospodarczego

36. **Proponuje** określenie i realizację planu rozwoju konkurencyjności na szczeblu UE, który określi warunki ramowe UE w dziedzinie polityki przemysłowej.

37. **Podkreśla**, że konkurencyjność jest wyzwaniem dla całego społeczeństwa i wszystkich systemów współdziałających w ramach rozwoju gospodarczego, a nie tylko dla sektora przedsiębiorstw. Konkurencyjność wpływa na obywateli, uczelnie, ośrodki technologiczne, usługi zdrowotne itp., a także wszystkie sektory i rodzaje działalności produkcyjnej.

38. **Popiera** w związku z tym rozwój systemowego podejścia do polityki przemysłowej, łączącego w sobie różne strategie przyczyniające się do wzrostu konkurencyjności, co powinno także przełożyć się na szczebel krajowy, regionalny i lokalny. Zwiększenie wydajności i produktywności przemysłu europejskiego zależy także od poprawy pozycji UE w kwestiach takich jak transport, ochrona socjalna i ochrona konsumentów, pośrednictwo finansowe, energia, środowisko naturalne, a także jednolity rynek i polityka handlowa, oraz od przyjęcia skoordynowanego podejścia w postaci „łańcucha konkurencyjności”.

39. **Uważa** w związku z tym, że nowa polityka przemysłowa powinna wspierać podejście międzysektorowe. W ostatnich latach rozpowszechniło się stosowanie systemów promujących współpracę przedsiębiorstw w ramach projektów w obrębie klastrów lub między klastrami, m.in. w celu zgrupowania i określenia wszystkich funkcji w łańcuchu wartości w tym samym rodzaju inicjatyw. Inicjatywy te należy rozumieć jako skuteczne ramy w całym łańcuchu wartości, bez ingerencji w decyzje podejmowane przez przedsiębiorstwa. Ponadto w związku z bezpośrednim powiązaniem klastrów z terytorium, na którym się znajdują, ważne jest uwzględnienie ich szczególnego wymiaru regionalnego w kształtowaniu nowej polityki przemysłowej.

40. **Przypomina**, że powrót do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy będzie zależał w dużym stopniu od poprawy wydajności zarówno w sektorze produkcji, jak i zwłaszcza w sektorze usług dla przedsiębiorstw.

41. **Podkreśla** ważną rolę MŚP w UE, które zatrudniają dwie trzecie osób pracujących w przemyśle. Z tego też względu w ramach polityki publicznej UE należy od początku kierować się zasadą „najpierw myśl na małą skalę”, aby uwzględnić w szczególności potrzeby MŚP jako kluczowych podmiotów gospodarczych pod względem tworzenia miejsc pracy i przyczyniania się do wzrostu gospodarczego. Osiągniemy konkurencyjność jedynie wtedy, gdy nasze MŚP będą konkurencyjne.

42. **Zwraca się** w związku z tym o pełniejsze uwzględnienie w komunikacji kluczowej roli ośrodków promocji gospodarczej związanych z władzami lokalnymi i regionalnymi, które lokalnie świadczą podstawowe usługi wsparcia pozwalające MŚP na sprostanie konkurencji.

43. **Zaleca** zastosowanie środków niezbędnych do zapewnienia skutecznego wdrożenia programu Small Business Act i podkreśla, że jego ostatni przegląd zmierza we właściwym kierunku, przyznając MŚP priorytet w kwestiach dostępu do finansowania oraz dążąc do inteligentnych przepisów.

44. **Zgadza się** co do potrzeby stworzenia warunków dla przedsiębiorstw umożliwiających im uzyskanie dostępu do usług najwyższej jakości, które w dużym stopniu decydują o jakości produktów i usług tych podmiotów, a tym samym o konkurencyjności. Należy wspierać środki przyczyniające się do budowania potencjału i konkurencji między dostawcami usług dla przedsiębiorstw.

45. **Popiera** wprowadzenie środków na rzecz ułatwienia rozwoju innowacji i uproszczenia zarządzania przedsiębiorstwami, zwłaszcza w MŚP, co ograniczy obciążenia administracyjne i legislacyjne wpływające na konkurencyjność przedsiębiorstw oraz np. rozszerzanie „kontrol sprawności” (*fitness checks*) w zakresie polityki przemysłowej, a także rozszerzanie i rozpowszechnianie ich stosowania w powiązanych z nią obszarach.

46. **Podkreśla** znaczenie oddziaływania i wymiaru terytorialnego europejskiej polityki przemysłowej, aby dostosować jej cele do różnych warunków wyjściowych, zważywszy że ma to zasadnicze znaczenie dla spójnego i zrównoważonego rozwoju, oraz **wzywa do** zapewnienia niezbędnej spójności między omawianym komunikatem a wytycznymi zawartymi w komunikatach „Polityka regionalna jako czynnik przyczyniający się do inteligentnego rozwoju w ramach strategii Europa 2020”⁽³⁾ i „Wkład polityki regionalnej w zrównoważony wzrost w ramach strategii „Europa 2020”⁽⁴⁾.

47. **Zgadza się** z potrzebą poczynienia postępów w inteligentnej specjalizacji w celu wspierania konkurencyjności sektorów przemysłowych i wzywa do tego, aby władze lokalne i regionalne stymulowały rozwój własnych nisz innowacyjnych. Inteligentna specjalizacja jest punktem stycznym komunikatu dotyczącego polityki przemysłowej oraz inicjatywy przewodniej „Unia innowacji”.

48. **Uważa** za konieczne stymulowanie łączenia instrumentów, aby wspierać klastry w UE, przyjmując jednolite podejście skoncentrowane na wzroście i konkurencyjności, które oprócz wymiany doświadczeń, propagowałoby konkretne wspólne projekty współpracy. Obecność UE stanowi w tym przypadku kluczowy element wzmocnienia współpracy transnarodowej, która ułatwia rozwój klastrów na szczeblu światowym.

49. **Wskazuje** na potrzebę dalszego rozwoju projektów strategicznych na szczeblu UE w konkretnych dziedzinach i mających duży potencjał w zakresie transferu technologii i tworzenia synergii, jak np. projekty z zakresu rozwoju przemysłu – „ekologiczne samochody”, „energooszczędne domy” oraz „fabryki jutra”. Należy wspierać i rozwijać takie długoterminowe inicjatywy, w przypadku których wyraźnie widać dodatkową wartość wnoszoną przez UE.

50. **Uważa**, że administracja publiczna może mieć także znaczący pozytywny wpływ na konkurencyjność przedsiębiorstw poprzez innowacyjne zamówienia publiczne. W ten sposób kryteria przydzielania zamówień publicznych będą wspierały innowacyjność przedsiębiorstw poprzez ustalanie priorytetów w postaci innowacyjnych produktów i usług zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju, co doprowadzi do poprawy jakości i dostępności usług publicznych. Należy przy tym unikać dodatkowych obciążeń administracyjnych, gdyż obecnie udział w procedurach zamówień publicznych nie jest już atrakcyjny, zwłaszcza dla MŚP.

51. **Wzywa** państwa członkowskie oraz właściwe władze regionalne i lokalne do poczynienia postępów w zakresie promowania kultury przedsiębiorczości w społeczeństwie europejskim, szczególnie wśród młodzieży. W ramach systemów edukacji powinno się opracowywać programy szkoleniowe, obejmujące promowanie przedsiębiorczości, podejmowania ryzyka, przywództwa i kreatywności jako kluczowych kompetencji (indywidualnych).

52. **Zwraca** uwagę na kluczowe znaczenie, jakie ma propagowanie rozwoju profili nauczania związanych z globalizacją, w których istotną rolę odgrywają znajomość języków, gotowość do mobilności międzynarodowej w związku z zatrudnieniem, a także rozwój otwartości na kontakty z ludźmi z różnych kultur.

53. **Proponuje** uwzględnienie w większym stopniu strategii w zakresie technologii i internacjonalizacji. Innowacyjność, technologia i internacjonalizacja stanowią trzy pojęcia, które wzajemnie z siebie wpływają i są ze sobą ściśle powiązane. Konieczne są wysiłki na rzecz określenia wspólnej polityki w tym zakresie.

54. **Domaga** się ambitnego i konkretnego podejścia podczas przygotowywania następnej strategii wsparcia dla internacjonalizacji MŚP. W strategii tej powinno się zwrócić szczególną uwagę na promowanie współpracy między przedsiębiorstwami i rozwój ich wzajemnych powiązań, a także na tworzenie powiązań między sektorami.

55. **Wzywa** Komisję Europejską do skutecznego wprowadzenia w życie środków zawartych w komunikacie „Handel, wzrost i polityka światowa. Polityka handlowa jako kluczowy element strategii »Europa 2020«”⁽⁵⁾, szczególnie w odniesieniu do programu negocjacji w instytucjach międzynarodowych oraz do zacieśnienia strategicznych partnerstw. Działanie na szczeblu UE ma w tym przypadku zasadnicze znaczenie dla zwiększenia wpływu przemysłu europejskiego na świecie.

56. **Zgadza się** z Komisją Europejską co do znaczenia strategicznego, jakiego nabiera polityka konkurencji dla konkurencyjności przemysłu UE oraz dla przebiegającej bez zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym. Istnienie warunków sprawiedliwej konkurencji z równymi szansami, stymuluje przedsiębiorstwa do ulepszeń w celu konkurowania i sprzyja rozwijaniu inicjatywy prywatnej. Konieczne jest zagwarantowanie ich funkcjonowania i odpowiedniego stosowania przez państwa i władze lokalne i regionalne.

⁽³⁾ COM(2010) 553 wersja ostateczna.

⁽⁴⁾ COM(2011) 17 wersja ostateczna.

⁽⁵⁾ COM(2010) 612.

57. **Podkreśla** jednak nową rolę sektora publicznego, który powinien poszukiwać sposobów współpracy publiczno-prywatnej w celu finansowania strategicznej infrastruktury i inwestycji produkcyjnych na dużą skalę. Współpraca publiczno-prywatna powinna również znaleźć zastosowanie w rozwoju polityki przemysłowej poprzez szukanie wspólnych interesów i wdrażanie konkretnych projektów o wymiarze europejskim, co przyczyniłoby się do zwiększenia wydajności wydatków publicznych. Poza tym formy współpracy publiczno-publicznej między różnymi szczeblami rządowymi i instytucjami publicznymi przyczyniłyby się do poprawy koordynacji strategii i zaradzenia brakowi skuteczności.

Nasza przyszłość przemysłowa oparta jest na przejściu do przemysłu opartego na innowacji i wiedzy

58. **Z zadowoleniem przyjmuje** wizję innowacji jako centralnego elementu strategii „Europa 2020” i jej strategicznej pozycji w postaci inicjatywy przewodniej „Unia innowacji”. Priorytet, jakim jest inteligentny rozwój, odpowiednio ukierunkowano na wzrost oparty na wiedzy i innowacji jako jeden z trzech podstawowych filarów wzrostu gospodarczego UE w przyszłości.

59. **Odnotowuje** znaczenie poszerzenia i pogłębienia koncepcji innowacji podkreślając potrzebę, by przemysł łączył w sobie innowacje oparte na własnych doświadczeniach, podejście DUI (*Doing, Using and Interacting*), z podejściem STI (*Science, Technology and Innovation*) opartym na konkretnej wiedzy o charakterze naukowo-technicznym.

60. **Wyraża ubolewanie**, że w komunikacie nie nadano większego znaczenia innowacjom nietechnologicznym jako źródłu przewagi konkurencyjnej. Prawdziwe zmiany w przedsiębiorstwach często wynikają z innowacji w zarządzaniu i organizacji w dziedzinach takich jak strategia, procesy, marketing, organizacja przemysłowa lub relacje z dostawcami. Propagowanie innowacji nietechnologicznych pozwoliło wielu regionom i obszarom dokonać skoku konkurencyjnego.

61. **Proponuje** w związku z tym uwzględnienie w ocenach polityki przemysłowej wskaźników dotyczących innowacji nietechnologicznych.

62. **Utrzymuje**, że wiedza i kreatywność są podstawą innowacji oraz że przedsiębiorstwa powinny wdrażać wiedzę i kreatywność oraz zarządzać nimi w sposób systematyczny w całym zakresie swojej działalności.

63. **Ubolewa** nad tym, że w komunikacie nie uwzględniono decydującego znaczenia zasobów ludzkich w nowej polityce przemysłowej, dzięki którym ta strategia rzeczywiście ma być efektywnym czynnikiem zapewniającym zrównoważony rozwój w perspektywie długoterminowej. W przemyśle opartym na wiedzy to ludzie są podmiotami w procesach przekształceń i źródłem przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw.

64. **Uważa**, że badania prowadzone na uniwersytetach i w ośrodkach technologicznych i badawczych, jak też badania teoretyczne, powinny być bardziej ukierunkowane na potrzeby rynku i praktyczne wykorzystanie wyników badań.

65. **Uznaje**, że konieczna jest większa koordynacja między badaniami i przemysłem, aby wspierać inteligentną specjalizację regionów w zakresie podstawowych technologii wspomagających, takich jak nanotechnologia, mikro- i nanoelektronika, biotechnologia przemysłowa, fotonika, materiały zaawansowane oraz zaawansowane technologie produkcji, a także by zachęcać do tworzenia sieci międzynarodowych i wzmocnić współpracę na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

66. **Zwraca uwagę**, że rozwój przemysłu europejskiego opartego na innowacjach i wiedzy powinien koniecznie przekładać się na większą liczbę patentów uzyskiwanych przez przedsiębiorstwa europejskie. W tym przypadku szczególne znaczenie dla przedsiębiorstw i twórców ma skuteczny system ochrony praw własności intelektualnej, pociągający za sobą niższe koszty dostępu i zapewniający większą ochronę prawną przed fałszowaniem i piractwem. W tym celu konieczne jest uproszczenie i zmniejszenie kosztowności procedur uzyskiwania patentów oraz harmonizacja ich automatycznego zatwierdzania we wszystkich państwach członkowskich zgodnie z wnioskiem dotyczącym jednolitego patentu europejskiego.

67. **Wskazuje**, że TIK stały się czynnikiem determinującym wzrost produktywności przedsiębiorstw, i zgadza się, że należy koniecznie wspierać ich wykorzystanie przez MŚP. Przyjęcie i zintegrowanie TIK będzie określać potencjał konkurencyjny przedsiębiorstw europejskich w odniesieniu do konkurentów z krajów trzecich. Te technologie wspierają współpracę, przetwarzanie oraz wymianę informacji i pomysłów, a także bardziej bezpośredni dostęp do rynku i klientów.

68. **Podkreśla** kluczowe znaczenie poprawy wewnętrznych powiązań między różnymi podmiotami oraz przyjęcia koncepcji „regionalnych ekosystemów innowacji” w ramach strategii rozwoju regionalnego. „Regionalne ekosystemy innowacji” oznaczają rozwój sieci i kanałów wymiany wiedzy, jednostek ugruntowanych na danym terytorium i elastycznych modeli organizacyjnych.

69. **Zaleca** większe skupienie się na potrzebach MŚP podczas określania kierunków przyszłego programu ramowego Unii Europejskiej na rzecz badań i rozwoju technologicznego, wspierającego udział tych przedsiębiorstw we wspólnych projektach europejskich.

70. **Wzywa** Komisję Europejską do nadania większego znaczenia wymiarowi regionalnemu podczas określania wspólnych ram strategicznych badań i rozwoju, obejmujących program ramowy i program CIP, a także do kontynuowania pilotażowej akcji „Regiony wiedzy” w celu zwiększenia potencjału badawczego regionów europejskich poprzez klastry międzynarodowe.

71. **Podkreśla** konieczność stworzenia warunków korzystnych dla większego zaangażowania kapitału prywatnego w inwestycje produkcyjne związane z innowacją oraz badaniami i rozwojem, co wymaga koniecznie rozwoju form finansowania, takich jak kapitał ryzyka czy „anioły biznesu”.

72. **Wzywa** jednak do wprowadzenia bardziej precyzyjnego systemu wskaźników i celów, który oprócz procentowego udziału nakładów na badania i rozwój ze strony przedsiębiorstw uwzględniłby również aspekty związane z poprawą konkurencyjności i produktywności, tzn. byłby zorientowany na mierzenie wyników w zakresie badań i rozwoju.

Wykorzystajmy mocne strony UE i nowe możliwości do stworzenia bardziej odpowiedzialnej polityki i czynienia postępów w zakresie zrównoważonego rozwoju

73. **Uważa**, że UE powinna wyeksponować atuty, które stworzyła dla poprawy konkurencyjności przemysłu europejskiego: dysponujemy ważną bazą technologiczną, naukową i akademicką na wysokim poziomie oraz wykwalifikowaną i wyspecjalizowaną siłą roboczą, stworzyliśmy jednolity rynek eliminujący bariery dla handlu i swobodnego przepływu pracowników, a ponadto powstały silne klastry i sieci współpracy. Dodatkowo UE była pionierem wdrażania rozwiązań ekologicznych.

74. **Wskazuje**, że pomimo postępów odnotowanych od czasu utworzenia jednolitego rynku nie wykorzystano w pełni wszystkich jego możliwości w zakresie wspierania zrównoważonego wzrostu służącego integracji. Jednolity rynek stanowi siłę napędową gospodarki UE, a jego pełne urzeczywistnienie jest konieczne dla wspierania wzrostu i konkurencyjności naszego przemysłu.

75. **Wzywa** Komisję Europejską i państwa członkowskie do likwidacji przeszkód i niedostatków, które hamują potencjał wzrostu jednolitego rynku. W związku z tym przyznaje, że dyrektywa usługowa pozwala wyeliminować niektóre bariery, które ciągle istnieją na rynku wewnętrznym w zakresie świadczenia usług i rozpoczynania działalności gospodarczej w innych państwach członkowskich. Komisja Europejska powinna dalej pracować w tym kierunku i angażować władze lokalne i regionalne, ponieważ są to główni uczestnicy rynku usług.

76. **Uważa**, że starzenie się społeczeństwa, zmiana klimatu i ochrona środowiska naturalnego stanowią trzy główne wyzwania, którym UE będzie musiała stawić czoła w najbliższych latach.

77. **Wskazuje** w związku z tym, że zrównoważony rozwój powinien być traktowany jako kluczowa szansa dla przyszłości przemysłu europejskiego, która bez wątplenia umożliwi stworzenie większej liczby nowych miejsc pracy oraz zdecydowanie innowacyjnych i konkurencyjnych przedsiębiorstw.

78. **Pozytywnie przyjmuje** wyrażony w komunikacie Komisji Europejskiej zamiar stymulowania działań służących zacieśnianiu więzi i zwiększaniu spójności między wymogami środowiskowymi i celami polityki przemysłowej poprzez postępy na etapie transformacji w kierunku wydajniejszego zarządzania zasobami w przemyśle jako całości. Niedobory i wzrost cen strategicznych zasobów energetycznych

i surowców zmuszają przemysł do bardziej racjonalnego korzystania z nich, co powinno przekładać się na wydajność zużycia, recykling oraz zastępowanie materiałami alternatywnymi.

79. **Podkreśla** znaczenie konsolidacji „zielonej gospodarki”, co wynika zarówno z potrzeby efektywnego korzystania z energii, jak również szczególnie z rosnącej świadomości tego, że należy tworzyć więcej ekoinnowacji. Dzięki temu rozwijane będą innowacyjne przedsięwzięcia gospodarcze, począwszy od energii ze źródeł odnawialnych, a skończywszy na nowych materiałach, dzięki wsparciu dla gospodarki niskowęglowej.

80. **Uważa** jednak za konieczne, by państwa członkowskie oraz właściwe władze lokalne i regionalne kształciły odpowiedzialnych konsumentów, ukierunkowanych na konsumpcję etyczną i selektywną, co oznacza większe wymogi wobec przedsiębiorstw w zakresie jakości, informacji i przejrzystości. Konsumenti odgrywają więc ważną rolę w stymulowaniu potencjału konkurencyjnego przedsiębiorstw i wdrażaniu odpowiedzialnej polityki.

81. **Z zadowoleniem przyjmuje** włączenie kwestii odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw jako elementu, który również przyczynia się do konkurencyjności i osiągnięcia kluczowej pozycji przemysłu na arenie międzynarodowej, co zostało podkreślone w komunikacie.

82. **Podkreśla**, że władze lokalne i regionalne znają specyficzne warunki na każdym obszarze i mają kompetencje w dziedzinie rozpowszechniania nowych wartości i czynienia postępów w zakresie odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw. Komisja Europejska powinna dalej rozwijać tę koncepcję i polegać na samorządach lokalnych i regionalnych, które są odpowiedzialne za jej wdrażanie w praktyce. W związku z tym kluczową sprawą jest stosowanie zasady pomocniczości i zarządzanie polityką z najbardziej skutecznego i najbliższego obywatelom szczebla administracyjnego.

83. **Popiera** integrację nowych modeli zarządzania w przedsiębiorstwach, w których wzmacnia się udział pracowników jako kluczowy element zarówno poprawy wydajności wszystkich procesów przemysłowych, a tym samym konkurencyjności, jak też zapobiegania pogarszaniu się warunków pracy w kontekście transformacji przemysłowej.

84. **Wskazuje** jednak, że jednocześnie należy czynić postępy w odniesieniu do wewnętrznej elastyczności przemysłu. Różne grupy interesów muszą reagować na zmieniającą się sytuację gospodarczą i dostosowywać się do niej, co oznacza przystosowanie organizacji produkcji do wahań popytu i zmian technologicznych.

85. **Wzywa** w związku z tym do zwiększenia elastyczności rynków pracy we wszystkich państwach członkowskich, w oparciu o dialog między partnerami społecznymi. Powinny temu towarzyszyć systemy ochrony socjalnej zapewniające wspieranie wzrostu gospodarczego, spójności społecznej i większej liczby lepszych miejsc pracy. Regulacja rynków pracy powinna ułatwiać przejście od okresu bezrobocia do okresu zatrudnienia, oferując gwarancje bezpieczeństwa ekonomicznego oraz opcje szkolenia i orientacji zawodowej w celu poprawy szans na zatrudnienie.

Władze lokalne i regionalne jako partnerzy strategiczni w pobudzaniu przemysłu europejskiego

86. **Podkreśla** kluczową rolę samorządów lokalnych i regionalnych Unii Europejskiej w pobudzaniu polityki przemysłowej i rozwoju gospodarczego dzięki działaniom lokalnym oraz znajomości lokalnej struktury przemysłowej i problemów, z jakimi borykają się przedsiębiorcy.

87. **Zachęca**, aby Komisja Europejska i państwa członkowskie wraz z samorządami lokalnymi i regionalnymi dążyły do lepszej koordynacji i zintegrowanego podejścia w opracowywaniu ambitnej polityki przemysłowej, która koncentrowałaby się na konkurencyjności i wykorzystywała synergię z pozostałymi inicjatywami przewodnimi w ramach strategii „Europa 2020”.

88. **Nalega**, aby Komisja Europejska ulepszyła warunki ramowe i sprawowanie rządów w zakresie polityki przemysłowej poprzez wypuklenie roli europejskich podmiotów lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu polityki przemysłowej. Ich znajomość sytuacji przedsiębiorstw oraz

różne kompetencje, w tym ustawodawcze, jakimi dysponują w zakresie polityki przemysłowej, czynią z nich kluczowe podmioty w rozwoju gospodarczym, co stwarza idealną sytuację dla lepszej harmonizacji oddolnego podejścia politycznego.

89. **Zachęca** państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do tworzenia paktów terytorialnych na szczeblu krajowym w celu wspólnego określania i wdrażania krajowych programów reform oraz wspólnej oceny postępów, tak aby koordynować i koncentrować działania i programy polityczne na celach strategii „Europa 2020”, co bez wątpienia przyczyni się decydująco do jej realizacji.

90. **Podkreśla rolę** władz lokalnych i regionalnych w dążeniu do spójności terytorialnej i zmniejszaniu różnic gospodarczych i społecznych. Władze te odgrywają kluczową rolę w rozwoju podejścia w skali lokalnej przyczyniającego się do spójności polityki przemysłowej na szczeblu terytorialnym w Europie.

Bruksela, 11 października 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO
